

parlamentből? Ha az oláhok, tótok, horvátok, szerbek, a maguk szétdarabolási törekvéseivel, megakadályoznák a nyugodt, biztos és állandó kormányzás lehetőségét; s ha a szociálisták beledobhatnák az üszköt a társadalomba, s mindezek együtt, kezét fogva, anarchisztikus támadásaikkal megrendítenék a külföldön azt a hitet, hogy itt szilárd jogrend és stabilis államélet van?

A következők elöreláthatólag az lenne, hogy megszűnnék a hitel, megállana a forgalom, megszűnnék a vállalkozás, megrendülne a kereskedelem és az ipar, megállana minden fejlődés, belejutnánk a khaoszba, s elkövetkeznek mindnyájunkra — magyarokra, nemzetiségekre, birtokosokra, munkadókra és munkásokra egyaránt — a véghetetlen nyomor és szenvedés.

A magyar faj ezer esztendőn át bizonyította államfentartó képességét, a fokozatos fejlődés útjára vitte az országot és nagy léptekkel vezet végcélja: az állami konszolidáció és a gazdasági boldogulás felé. Amikor tehát az új politikai alakulás keretében a magyarság vezető szerepét és az intellektuális erők tulsúlyát, a pluralitás segélyével, biztosítjuk a megbízhatatlan tömeguralom anarchiájával szemben, akkor a jogrendet és a legmagasabb közérdeket óvjuk meg.

Ezek szerint Andrassy Gyula gróf javaslatára több a jónál, több a célszerűnél és szükségesnél. Tulzás nélkül elmondhatjuk, hogy egyenesen honmentő akció az, amely ha nem sikerülne, akkor talán igaza lenne annak a magyar szociáldemokratáknak, akik pár nappal ezelőtt Bécsben, az osztrák szociáldemokraták diadalordítása között, cinikus káröröm-

mel és vérháborító hetvenkedéssel hirdette, hogy: «Magyarország meg fog szünni.»

A karánsebesi új püspök. Karánsebesen tegnap tartott a gör. kel. zsinaton *Muszta* Félixet, püspöki vikáriust választották karánsebesi püspökké.

A delegátusok előértekezlete. A magyar delegáció tagjai szerdán délelőtt előértekezletet tartanak. Az előértekezlet az Országház delegátus termében lesz.

A tanítóképző fölszentelése.

A nagyvárad kir. róm. kath. tanítóképző fölszentelése tegnap ment végbe. Tíz óra tájban gyülekeztek az intézetben a fölszentelésen résztvevők.

Jelen voltak: Dr. *Lányi* József tinini püspök, egyházi tanfelügyelő, *Szirmay* Árpád, kir. tanfelügyelő, dr. *Bundala* Mihály kanonok, *Lopusny* Gyula kormányzó, *Mayer* Antal, *Brém* Lőrinc és *Lazurek* Gyula udvari papok, *Peizer* Károly püsp. főmérnök, *Keszte* István titkár, *Papp* Károly pénztáros, *Heilinger* József igazgató vezetése alatt *Horváth* István, *Laszcsik* Ernő, *Staub* Ferenc, *Mellau* István, *Bertram* Brunó, *Póstay* Sándor, *Domonkos* Andor, *Nevorall* István, *Resch* Mihály tanítóképző tanárok és növendékeik, valamint *Cseprega* Miklós, *Papp* Ferenc és *Buzássy* József építőz.

Fetser Antal fölszentelt püspök, káptalani helynök pontban fél 11 órakor érkezett fogatán s növendékpapokból álló teljes asszintentiájával mindjárt megkezdte az ünnepélyes aktust. Előbb volt a házszenelés, melynek során a fölszentelő püspök asszintentiájával körüljárta az egész épületet áldást hintve a magasztos intézményre, azután végezte a püspök az iskola megáldását. Erre felvonultak mindnyájan a tanítóképző emeleti nagytermébe, honnan kiin-

dulva megáldotta az iskola összes termeit, hogy ott béke, tudomány, tanulékonyág, tisztaság és hazafiság honoljon növendékek és előjárók közt.

A kereszt feltűzése után *Fetser* Antal, fölsz. püspök, káptalani helynök megnyitó beszédet mondott. Hálásan emlékezett meg az intézet nagy jötevőről, kik ugyan elhunytak, de jötevü kezük haláluk után is éreztette életükben áldásos tevékenységüket: dr. *Schlauch* Lőrinc bibornok, *Vinkler* József, vál. püspök, nagyprépost és dr. *Szmrecsányi* Pál, várad püspök. Majd dr. *Lányi* József, tinini püspök, egyházi tanfelügyelő és *Szirmay* Árpád, kir. tanfelügyelő szerető gondoskodásába ajánlva az intézetet átadta azt *Heilinger* József igazgatónak és tanári karának további vezetésére s benne a keresztény magyar tanügy felvirágztatására.

Heilinger József, igazgató adatokban gazdag beszéddel ismertette a nagyvárad tanítóképző történetét. Első igazgatója *Werner* Jakab volt 1781-ben. Utána jöttek *Perger* József és *Janka* József. 1836-ban a premontrai rend vette át a képző vezetését, míg 1856-tól két újvárosi plébános volt a képző igazgatója *Bayer* György és *Lázár* Miklós. Mint az akkori állami képzők, úgy a mi képzőnk is egy évfolyamu volt még akkor. 1856-ban lett két tanfolyamu egy az évi kultuszminiszteri rendelet alapján, amikor a ma nyugalomban élő *Podráczky* Rezsőt nevezte ki tanárrá *Zichy* gróf a várad helytartóság vezetője. Ettől kezdve volt a tanítóképzőnek külön tanára, ki *Nogely* Istvánban 1885-ben lett igazgatója is a képzőnek. Az a tanársága idején fejlődött ki az állami képzőkkel lépést tartva három évfolyamúvá 1871-ben s így volt ez a most folyó 1908-ik évig. A képző kezdetben a normális iskolával lévén kapcsolatban, ezzel együtt találta helyiségét is újvárosban, majd 1868-ban attól különválva a *Salamon* fundáció házában helyezték el s onnan jutott *Csengery-*

érezem magamat s nagyon boldog vagyok; olyan boldog, mint amilyen valamikor ön is lehet.

— Valóban — szölt *Mary* — hallottam, hogy újból férjhez ment!

— Persze, hogynem! — volt a válasz.

— És — és — ő? — kérde remegve *Mary*.

— Még mindig a büntetését rója. De csak nem hiszi, hogy teljes életemen át egy elítélthez maradtam volna láncolva.

— De *John* nem bűnös! — kiáltotta *Mary* sértődötten. — Menekülni szeretett volna; megmondani annak asszonynak, hogy távozzék, hagyja magára!

— Oh, hogy nem bűnös? Hiszen igen, valamennyien ezt hajtogatják. Boldogok is volnának, ha nem így beszélnek. Az enyimet hamisítás, a magáét gyilkosság miatt ítélték el; elég súlyos mind a kettő! Nos tehát, szedje össze magát! Ha a legrosszabbal a legrosszabbal társulna is, nem szükséges, hogy ön nap-nap új erkölcsi s lelki halált szenvedjen el; igazán nem szükséges.

— Ó, megálljon! — kiáltotta *Mary*, most már szabad folyást engedve zokogásának. — Inkább meghalnék, sem hogy elhagynám *John*-t. S ezer halált szenvednék el inkább, sem hogy újból férjhez mennék. S ő tudja, hogy követni fogom, bárhova küldjék és vigyék is el, csak hogy lássam, ha csak egy órára, ha csak egy percre is!

Az asszony e mély fájdalom előtt kénytelen volt meghajolni.

— Itt az ideje, hogy elmenjünk — a börtönbe, — szölt *Mary*. — Egy percig sem kélekedhetem — s palástolhatatlan hidegséggel elküldte az asszonyt. Aztán leült a babyja mellé felöltöztette, egész idő alatt édes, gyöngéd, becézgető szavakkal emlékezve meg a férjéről, hogy az »édes papát« látogatják, hogy az édes apuka várja, látni akarja a kis fiacskáját s valóban, nem sok idő telt bele s a börtön kapui mögötte is bezárultak . . .

— *Mary*, ne táplálj semmiféle reményt — mondotta férje, mikor válniok kellett. — Mindvégig úgy fogok viselkedni, mint ahogyan férfihoz illik. Hogy ártatlan vagyok, te tudod és az ég! A fiacskát pedig — ajkai megremegtek — a fiacskánkat pedig nevelj fel úgy, hogy higgyen az apja ártatlanságában — elfordult s eltakarta arcát.

Meghozták az ítéletet.

Borus nap volt. Esett az eső, üvöltött a szélvész, — valamennyi elem ádáz harcot vívott egymás ellen. *Mary* megtartotta fogadalmát, bár néha-napján nagy vágy fogta el a halál után.

Rátékintett a fogoly tiszta, nyugodt arcára, melyet valami égi fény szépített, ragyogóvá va-

rázsolt. Olyan fény volt ez, mint amelyet férje arcában idáig még sohasem látott.

— *Mintha* egyenesen az égbe szállna, — szölt — holott pedig . . . ó borzalom! Ó Isten segíts! — kiáltotta kétségbeesetten.

Mikor kihirdették az ítéletet, az nem hallára, hanem életfogytiglani börtönre szölt.

Elmult egy teljes év. *Mary* csak éppen közhajításnyi távolságban volt a börtöntől, melybe *John*-t zárták. Ügyes, gyorskezü volt és így sem ő, sem babyja soha szükségét nem szenvedett.

— *Baby* — mondta egyik éjjel — viszkelt a bal kezem, valami jó hírt fogok hallani. És holnap meglátogatjuk apukát. A baby most már tipegett, totyogott. Anyja arcába tekintett s míg amaz az ujságot szétterítette, egyre nevetett, egyre kacagott.

— *Baby*, ide gyere! — kiáltotta vad örümmel. — Ó baby, meghalok az örömben!

Ezt olvasta; *Jacob* *Steel*, aki a *Middlesex*-kórházban a mai napon meghalt, elhunyt előtt vallomást tett, arról, hogy ő a gyilkosa *Andrew* *McComb*-nak, a »*Stevens*, *Edwards* and *Comp.*« cégnél alkalmazva volt könyvelőnek és hogy *John* *Scott*, akit e büntény elkövetésében gyanuba fogtak és börtönöztek teljesen ártatlan!

HÖLGYEK!

A legdivatosabb és legújabb szabásmintáim megérkeztek. Személyzetemet a főváros elsőrangú szalonjaiból hozattam.

— A munkáért kezességet vállalok. —

ROTH ADOLF női szabó
NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA 11 SZÁM.

utára, hol az e célra átalakított magánházban szolgálta a tanító nevelés ügyét másfél tized óta. Most előttünk áll a nagy palota, s benne a négy évfolyamra kifejlesztett tanítóképzővel. Sőt sokkal többel, nagy nevelő hivatást teljesítő internátussal. Tanára nem egy ember, mint kezdetben; nem néhány segítőt, mint eleddig; hanem miniszterileg kinevezett igazgatóval, négy rendes tanárral, hat óraadó tanárral, összesen tizenegy tagból álló tanári karral. Az igazgató a felszentelt püspök által méltatott jótevők iránt szintén kifejezi a tanári kar és növendékek háláját. Az 1908-ik év oly fordulópont a nagyvárad kir. róm. kath. tanítóképző történetében, melylyel az állami képzők mai rendszerével megállja a versenyt.

Az igazgató beszéde után Horváth István tanár olvasta fel a tanítóképző rendtartását és tegyelmi szabályait.

Ezen szentelést követő ünnepélyt a Hymnus nyitotta meg és a pápai Hymnus zárta be, melyet az intézeti növendékek négyes kara énekelte. *Nevoráll* István, zenetanár vezetése alatt.

D. M. K. E.

Kulturpalota Nagyváradon.

Apponyi Albert védnök.

Mintegy két hónapi pihenés után most ismét a nagy nyilvánosság elé lép a D. M. K. E. nagyvárad osztagja. Ez alatt a két hónap alatt bárba nem hallatott magáról semmit az egyesület, azért nem vesztegelt. Az intézőség a program összeállításával volt legnagyobb részben elfoglalva. Ez a program pedig oly nagy kötelezettséget ró a vezetőségre, hogy annak megvalósítása méltán vivhatja ki a nagyközönség elismerését.

A programból csupán egy számot emelünk ki. És ez a kulturpalota ügye. A kulturpalota kérdése jelenleg beláthatatlan időkre ki van taszítva, azonban a D. M. K. E., mely már ez ideig is nem egy város részére eszközölt ki kulturpalotát, aránylag igen rövid idő alatt ki fogja vinni, hogy Nagyváradnak diszes kulturpalotája lesz. Tehát most már a közönség mely eddig folyton csak azt hangoztatta, hogy jó volna egy kulturház a városnak, most már álljon a D. M. K. E. táborába és meg fogja látni, hogy Nagyváradnak olyan kultur-élete lesz, amelylyel egy város előtt sem vallhat szégyent.

Glac Antal főispán, mint az egyesület ügyvezető elnöke az osztályvédnökség elfogadására felkérte gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert. A felkérésre a miniszter a következő szöveget értesítést küldte Glac Antal főispánhoz.

4283—cha szám.

Méltóságos Főispán Ur!

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület nagyvárad osztagja nevében a f. é. aug. 3-án kelt lelkes felterjesztésükben kifejezett azon megrázkodásért, mely-

lyel a nevezett egyesület nagyvárad osztagjának védnöki tisztét nekem följánlani szíveskedtek, fogadják őszinte köszönetemet.

Együtt van szerencsém értesíteni Méltóságodat, hogy a védnökséget, ama biztos reményben, hogy az egyesület szeretett hazánk közmuvelődésének fejlesztése érdekében kitűzött fontos célt megvalósítandja, — örömmel *elfogadom*.

A magam részéről mindenkor azon leszek, hogy hazatias törekvéseiket tőlem lehetőleg előmozdithassam.

Hazafiúi üdvözlettel

Budapest, 1908. évi szept. hó 12.

Apponyi.

A DMKE nagyvárad osztagja még meg sem alakult, már Biharmegye gazda közönségének egy része élvezi működésének eredményét. Nevezetesen az utóbbi hónapokban 17 község részére eszközölt ki a DMKE *népkönyvtár* a minisztertől. Erre vonatkozólag felhívjuk a községeket, hogy ha népkönyvtár létesítését szándékoznak megvalósítani úgy ezután egyenesen DMKE nagyvárad osztagtitkárságához (Szilágyi Dezső-utca 5. sz.) forduljanak. A vezetőség közbenjárásával rövid időn belül megfogják nyerni céljaikhoz az állam támogatását.

Meggyilkolt szőlőpásztor.

Agyonlőtték a tolvajok.

A szomszédos Hegyközszáldobágyi hegyen rémes, vakmerő gyilkosság történt a szombat és vasárnap közötti éjjelen.

Hegyközszáldobágy lakosainak egy része teljesen romlott erkölcsű; különösen nagy rekedtet értek el a tolvajlásban. A községgel határos szőlősgazdák állandó rettegésben vannak, mert soha nem tudja, melyik éjjel szedik le a termését, lopják ki a földből a szőlőoltványait, vagy viszik el aprójóságait s ha esetleg rajta érik őket a lopáson, még a furkóbotot is igénybe veszik. Van köztük igen sok, akik a nagyvárad rendőrség előtt is ismerősök, mert bejönnek ide is lopni.

Még ilyen elvadult viszonyok között is megdöbbentő az a véres gyilkosság, amelyet szombaton éjjel követtek el a száldobágyi hegyen.

Az eddigi hegyőrök úgy teljesítették a kötelességüket, hogy a lopás megtörtént derüborura, de tettes soha sem került.

Nemrégben egy új hegyőrt alkalmaztak: *Szilágyi Sándort*, aki lelkiismeretesen teljesítette kötelességét s buzgón őrködött, hogy utját állja annak, miszerint ezután is lopott szőlővel áraszák el a nagyvárad piacot. Szolgálatát pontosan teljesítette, ami természetesen kellemetlen volt a tolvajokra.

Szilágyi Sándor szombaton este is kiment a hegyre, hogy szolgálatát teljesítse. Reggel azonban, szokása ellenére, nem tért haza csaldájához. Egy darabig vártak, de azután keresésére indultak hozzátartozói.

Meg is találták a Molnár J. száldobágyi gazda szőlőjében, de halva. Hanyat feküdt a szegény ember, megölve. Agyonlőtték. A golyó a szívet furta át s rögtön halálát okozta.

Nem messze tőle garmadában találtak egy

rakás leszedett szőlőt, amit a gyilkosok elakartak lopni. A hegyőr meglepte őket s mivel nem tudtak másként menekülni, agyonlőtték a szegény embert.

Valószínűleg mikor látták, hogy meghalt Szilágyi Sándor, megijedtek s a zsákmány hátrahagyásával elmenekültek.

A gyilkosság a községben nagy riadalmat keltett.

A gyilkosságot bejelentették a hatóságnál és a csendőrségnél. Dacára ennek, tegnap, hétfőn reggel még ott feküdt a gyilkosság helyén a szegény áldozat holtteste, ahelyett, hogy a vizsgálatot azonnal megejtették volna, s a csendőrség megindította a nyomozást a helyszínen s a községben.

Tegnap ment ki dr. *Szegedy György* vizsgáló bíró és *Váry Albert* kir. alügyész, továbbá nyolc csendőr.

A hivatása közben meggyilkolt embert felboncolták.

A csendőrség megindította a nyomozást.

UJDONSÁGOK.

Október 6.

A szomorú évforduló ismét megnyitja a kegyeletes emlékezés szövetnekét, A templomokban isteni tiszteletet tartanak a nemzeti szabadságharc vértanuinak lelki üdvéért, az iskolákban és egyletekben ünnepélyeket rendeznek a hősök emlékére.

Az ünnepélyek közt kiváló helyet foglal el a *jogakademia* ünnepe, mely a következő képen fog lefolyni:

Délelőtt 10 órakor az akadémiai ifjuság testületileg jelen lesz a vértanukért az olasz-i plébánia templomban tartandó requiemen. Délután pedig fél 6 órakor a következő műsorral tartja ünnepélyét az akadémia disztermében:

1. Hymusz. Énekli a közönség.
2. Elnöki megnyitó. Tartja: *Sebestyén Gyula* olv. köri elnök.
3. Okt. 6. Irta: *Vécsey Kálmán*, szavalja *Lehotzky Bruno* I. é. j. h.
4. Ünnepi beszéd.
5. Anka Panna. (Melodráma.) Irta: *Farkas Imre*, szavalja: *Vécsey Kálmán* I. é. j. h., kíséri: *Pataky Oszkár* IV. é. j. h.
6. Szózat. Énekli a közönség.

Azután az ünnepély bevégeztével a Nagy Sándor emléktáblához vonul testületileg az ifjuság, hol *Vécsey Kálmán* I. é. j. h. tart beszédet. Végül pedig a színháznál *Szondy György* II. é. h. beszél.

* **A király névnapja.** Ferenc József ő felsége névnapját istentisztelettel ünnepelték Budapesten. A Mátyás-templomban megjelent Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi, Darányi, Günther és gróf Zichy miniszterek Rauch bán, Popovics, Szerényi, Márfly államtitkárok, Fülepp főpolgármester, Boda főkapitány és Almády tanácsnok. A rendre Beniczky Tamás rendőrfelügyelő őrködött. A misét *Kohl Medárd* püspök szolgáltatta. Ő felsége a királyi várkastély Szent István kápolnájában hallgatta *Kanter* Károly apátplébános miséjét udvari fő-

Selymek és finom női ruhaszövetek! = = = = Karlsbadi bőrkeztyü párja 78 és 95 kr.

Szilid kiszolgálás!

Tömegmegvétel folytán gyári áron alul árusítanak.

Szigoruan szabott árak!

ÁRUHÁZ A GÓLYÁHOZ GÜTFRIED TESTVÉREK Szent László-tér (Holdas templom mellett.)

E lap előfizetési 5 százalékos pénztári engedményben részesülnek.

méltóságok és katonatisztek társaságában. Bécsből sürgönyzik, hogy ott a fogadalmi templomban volt ez alkalomból istentisztelet, amelyet *Belopotoczky* püspök celebrált. Megjelentek Ferenc Salvátor, Rainer és Frigyes főhercegek is. — Bécsben a városháza négy csarnokában a császár uralkodói jubileumát ünnepelték. Lueger mondott hódoló beszédet. A gyűlésből üdvözlő táviratot küldtek a felségnek és elhatározták, hogy művészi feliratot kézbesítenek küldöttség útján.

* **Alfonzó Bécsben.** Bécsből sürgönyzik: A spanyol királyi pár ma automobilon beutazta a várost, megtekintette a nevezetességeket és az uralkodói ház több tagját meglátogatta. Délután a királyi pár megjelent a Frigyes főherceg és neje által adott dejeuneren és délután három órakor sétakocsizást tett a praterben. Este Frigyes főherceg palotájában ebéd volt, amely után az opera diszlocadását tekintették meg. Éjjel 12 órakor Alfonz király Drezdába utazott a szász király látogatására.

* **Az aradi gyásznapi évtordulója.** Az aradi tizenhárom vértanu kivégeztetésének évtordulója van ma. A nemzet gyásznapi marad ez minden időben s gondolatuk oda száll az aradi vesztőhelyre, ahol a nemzeti küzdelem letörése után legjobbainkat csufosan kivégezte a zsarnokság. Az évtorduló alkalmából ma, kedden délelőtt 10 órakor a várad-olasz plébánia-templomban requiem lesz, amelyre a honvédegyelet elnöksége meghívja az egylet tagjait. A 48-as népkör elnöksége pedig a következő felhívást adta ki:

A Nagyváradi függetlenségi párt és 48-as népkör tagjait felkérem, hogy az aradi vértanukért f. hó 6-án d. e. 10 órakor az olasz r. kath. plébánia-templomban tartandó gyászmisén teljes számban legyenek szívesek megjelenni.

Hazafias üdvözléssel:

Dr. Stokker József
párt és köri elnök.

* **Római zarándoklat.** Az Országos Pázmány-egyesület dr. *Prohászka* Ottokár elnök s megyés püspök vezetésével Ó Szentsege X. Pius pápa 50 éves áldozópapi jubileuma alkalmából zarándoklatot rendez. A zarándoklatra 500 on felül jelentkeztek. Kedden délután 3 órakor indulnak külön vonaton a budapesti keleti pályaudvarról, Fiuméba 7-én reggel 6 órakor Ankonába hajón aznap este fél hatkor érkezés, indulás Ankonából Rómába este 10 órakor s Rómába érkezés 8-án reggel 7 órakor. Vasárnap, fogadja a zarándoklatot a Szent atya. A visszautazás 10-én este 10 órakor kezdődik ugyanazon uton, amelyen az érkezés volt. Budapestre október 14-én reggel 9 órakor érkeznek vissza a zarándokok.

* **Az állami tanítók kinevezése.** A Nagyváradon felállított 20 osztályú állami elemi iskola tanerőinek kinevezésére nézve Nagyvárad városa az állammal kötött szerződésben kikötötte, hogy egyenlő képesítés mellett a nagyváradai illetőségű pályázók előnyben részesítendők, azonban a kinevezéseknél a szerződés ezen pontja nem lett megtartva, mert a 20 helyre csupán 9 nagyváradai tanító, illetve tanítónő

nevezetett ki, míg a többi 11 helyre idegent nevezett ki a kultuszminiszter s megtörtént, hogy kitűnő minőségű s már gyakorlatban is levő nagyváradai pályázóval szemben most képesített gyengébb képesítésű kezdő idegen tanítónő nevezetett ki. A város törvényhatósága megbizta a polgármestert, hogy mielőtt a közgyűlés a sérelem orvoslására s legalább a jövőre nézve a szerződés respektálása érdekében lépéseket tenne, a polgármester terjeszse be a kinevezett idegenekre és a mellőzött nagyváradai pályázókra vonatkozó adatokat, hogy ebből megállapíthassa a sérelmet. A polgármester az adatok közlése iránt megkereste a kir. tanfelügyelőt, aki azonban a kért adatok kiszolgáltatását megtagadta, de egyben értesítette a polgármestert, hogy a kérelmet felterjesztette a kultuszminiszterhez s az határoz az adatok kiszolgáltatása felett. A polgármester erről jelentést tesz a csütörtöki közgyűlésnek. — Mint értesülünk, az idegen tanerők kinevezése véletlen elnézésből történt a miniszteriumban, a melyet a kinevezések kibocsátása után vettek észre. Azóta már volt is erről szó a miniszteriumban, s a miniszter úgy akar a dolgon segíteni, hogy a mellőzött nagyváradiakat kinevezi más helyre s rövid idő múlva áthelyezés útján hozza őket Nagyváradra. Kétségkívül méltányos lenne. Más kérdés, hogy valóban megtörténik-e?

* **A közkórház ujjáépítése.** Biharvármegye közkórházának ujjáépítési ügye, úgy látszik, egészen elmérgesedett. Biharvármegye közgyűlése tudvalevőleg akként határozott, hogy megvásárolja a Diósi-féle szőlőt s oda építi az új kórházat, ha a város ingyen átengedi a Kórház-utca végén levő bezárt temető telkét. Az alispán a közgyűlés ezen határozatát közölte a polgármesterrel s egyben még kérte, hogy az ingyen telken kívül a vízvezetési vizet és a villanyvilágítást önköltségen adja a város. Az átirattal tegnap foglalkozott Nagyvárad város tanácsa, a mérnöki hivatal sem az ingyen temetőtelket, sem a vízvezeték és világítás önköltségen szállítását nem véleményezi. Nézzon a vármegye sik területen helyet a kórháznak pl. a püspöki-ut mentén. A polgármester kijelentette, hogy teljes jóindulattal volt a kórház ujjáépítésének ügye iránt s minden felhatalmazás nélkül a Rulikovszky-ut mellett teljesen ingyen telket ajánlott fel, mert azt hangoztatták, hogy nincs a vármegyének semmi fedezete. De most látjuk, hogy százazreket akar luxus dolgokra, területre kiadni s a mellett, hogy 2000,000 korona összeggel s államségéllyel rendelkezik, még 5 százalék pótdát is vet ki; ennek dacára ingyen kérik a temetőt s önköltségen vizet és világítást. Ehhez nem járulhat a városi tanács. Az ügyet bevizszik a csütörtöki közgyűlésre azzal, hogy a város ne adja át a régi temető helyét sem a vizet és világítást önköltségen, hanem keressék meg az alispánt, hogy mivel járul hozzá a vármegye a kórház-utcai vasúti hid kiszélesítésének költségeihez, mivel a hid kiszélesítésére főként az elmekórház és a tervezett új közkórház miatt van szükség. A kórház építé-

sének ügye így most már tökéletesen össze van bonyolítva.

* **Dr. Hoványi Géza Afrikában.** Dr. *Hoványi Géza* Nagyvárad Takarékpénztár vezérigazgatója nejevel tegnap érdekes külföldi utra indultak. Budapesten és Bécsen keresztül Franciaországba mennek s Marseillesben hajóra szállnak, hogy Afrikába utazzanak. Utiterük szerint bejárják Tunist, Algieri, Marokkót. Az érdekes afrikai ut néhány hetet vesz igénybe.

* **A vidéki tisztviselők lakbérilletménye.** Budapesti tudósítónk jelenti: A képviselőház pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén választották meg a tárcák előadóit. Wekerle Sándor minisztereink az állami tisztviselők negyedik negyedévi felemelt lakbérének kifizetésére nézve kijelentette, hogy a vidéki tisztviselők lakbérszázalékának megállapítása folyamatban van s mihelyt ezzel elkészülnek, megkezdik a kifizetést, november, illetve október elsejétől visszamenőleg.

* **A 3-ik vashid ügye.** A Széles-utca végén tervezett harmadik vashid ügyében a szépművészeti és közlekedési szakbizottság már határozott s a kérdést akként javasolja megoldani, hogy a Szent László-téri hidat leszerelik s ez lenne a 3-ik vashid középső része, míg a Szent László-hid helyére új hidat építsen a város, amely ugyan nem lesz szebb és főleg nem lesz szélesebb, mint a mostani, de többbe kerül 60000 koronával, mintha a 3-ik hidat teljesen újra építik s a Szent László-térnél megmarad a mai hid. A városi tanács tegnap tárgyalta a hidak építésének a kérdését, de azt nem viszi be az októberi közgyűlésbe, mivel még nincs kellőleg előkészítve az ügy s különben is a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén felmerül a kérdés, hogy tekintetbevéve, miszerint a Szent László hid ujjáépítése a villamos vasut érdeke első sorban, minő hozzájárulást biztosítana a villamos vasut társaság az új hid építési költségeihez. Megbizta a városi tanács a polgármestert, hogy a villamos vasut társasággal folytasson tárgyalásokat.

* **Ajándékkép a városnak.** Dr. *Várady* Zsigmond törvényhatósági bizottsági tag ezelőtt 2 évvel ajándékozta Mesterházy festőművész egy szép képét Nagyvárad városának s most egy újabb képpel gazdagította Nagyvárad város leendő képtárát. *Fankó János* elhunyt festőművész Kecse András című képét küldte a polgármesterhez a város részére. A kíséző levél szerint ez idei bolyongásaiban szerezte meg a csinos képet, amelyet a szépművészeti múzeum is eredetinek talált. A kép restaurálva van s eléggé értékes.

* **A kórház-utcai vasúti hid kiszélesítése.** A kórház-utcai vasúti hid kiszélesítésének a kérdésében a kereskedelmi miniszter Nagyvárad várostól nagy összegű hozzájárulást kíván. A város már felajánlott 10,000 koronát e célra, azonban újabb leirt a kereskedelmi miniszter, hogy csak az esetben hajlandó az utcát kiszélesíteni, ha Nagyvárad a már megajánlott 10000 koronán felül még 9500 koronával járul a munkálatok kiszélesítéséhez. Kijelenti még a miniszter, hogy egyáltalában csak úgy szélesíti ki a hidat, ha a város ezen újabb

Gerstenbrein Tamás és Társa

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador
Siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi
sirkövek renovalását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

sirkőgyár.

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Közponri iroda Nagyszében Fleischer u. 17.

Fióktelepek:

Déva. Kolozsvár. Bánpatak

rozadíjárulásra nézve 30 napon belül nyilatkozik a város. Ez az idő azonban olyan rövid, hogy nem lehet a dolgot kellőleg előkészíteni, ezért a városi tanács elhatározta, hogy még 30 napi határidőt kér a kereskedelemügyi minisztertől.

* **Halálozások.** *Kolontáry* János városi bírók nyilvántartó, életének 56. évében elhunyt. Temetése tegnap nagy részvét mellett ment végbe. A városi tisztikar tagjai tömegesen vettek részt a végtisztességtételen. — A köztestületben álló *Ertsey-családnak* ismét gyásza van. *Dömök* Kálmánné szül. *Ertsey* Izabella, 73 éves korában Bors községben elhunyt. Temetése ma, október 6-án délután 2 órakor lesz Bors községben.

* **Elfogott betörő.** A folyó hó 2-án éjszaka a Kossuth Lajos-utcai özv. Sonnenfeld Józsefné kárára elkövetett betöréses lopás tettese már megkerült s zár alatt van. A rendőrség puhatólásai alapján ugyanis megállapította, hogy a tolvaj Nagyváradról egyenesen Fugyivásárhelyre ment *Farkas Antal* ottani fuvaros kocsiján s ott miadjárt, másnap reggel eladott egy főbert fegyvert *Lakatos Mihály* vasuti őrnök. Egy szintén lopott vadonatúj vadásztáskát *Mihályi Ferenc* ottani lakosnak és a furót, amivel a kirakatot feltörte, *Berkovics Márton* ottani lakosnak adta el. A többi fegyvereket zsákba tette s magával vitte. Fugyivásárhelyen 3-án déli fél 12 órakor vonatraült és *Püspök-Ladányba* ment. Ott tegnap a rendőrség távirati megkeresésére a csendőrök elfogták s zsákmányával együtt reggel Nagyváradra hozták. A betörő tolvaj, ki *P-Ladányban* *Horánszki Gyulának* nevezte magát, itt Nagyváradon már beismerte, hogy *Vincze Isván*nak hívják, dunadonyi születésű 26 éves kosárkötő segéd, ki lopás miatt már 4 ízbenült. Legutóbb 1 és fél évi börtönrre volt ítélve és *Jászberényből* szabadult, augusztus havában.

* **Merénylet Márkus Emilia ellen.** *Gregus Jenke* 23 éves leány, a ki öltöztető volt a Nemzeti Színházban tegnap éjjel gyilkos merényletet követett el *Márkus Emilia* a Nemzeti Színház művésznője ellen. Revolverrel ket-szer rálőtt. A lövések nem találtak. *Gregus Jenke* aztán maga ellen fordította a fegyvert s mellébe lőtt. Halálos sebesüléssel szállították a Rókusba. A Nemzeti Színház alkalmazottai azt állítják, hogy *Gregus Jenke*, a mióta a Nemzeti Színházból elbocsájtották, üldözési mániába szenvedett. És azt hitte, hogy *Márkus Emilia* panaszára bocsájtották el, holott bizonyos, hogy a művésznőnek az elbocsájtásban semmi része. A megrendítő eset *Márkus Emiliát* ágyba döntte és orvosi ápolásra szorult.

* **Öngyilkos könyvelő.** Tegnap reggel a lehető legnagyobb könnyelműséggel dobta el magát az életet egy 20 éves fiatal ember. *Margitáról* jelenti tudósítónk ugyanis, hogy ott tegnap reggel *Rosenberg Jenő* a Margitai Népbank segéd könyvelője a bank helyiségében föbe lőtte magát. A gondatlan fiatal ember tettének elkövetése előtt a Margit-szállodában mulatott *Miklós János* főkönyvelővel és *Kovács Pál* szállótelepi főfelügyelővel. A mulatozás reggel 7 óráig tartott, amikor a fiatal ember revolvért vett elő s oly gyanusan viselkedett, hogy barátai tartottak tőle, hogy a fiu öngyilkos lesz s ezért a revolvért elvették tőle s kiszédték belőle a golyókat s aztán ismét visszaadták a fegyvert. *Rosenberg* azonban ismét megtöltötte a revolvért s azzal a hivatalába ment. A hivatali helyiségben a bank szolgáját egy pohár vizért küldte ki és míg a szolga a vizért járt addig ő halántékon lőtte magát. A lövés azonnali halált idézett elő. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A fiatal ember

szülei *Szilágyosmlyón* laknak, akik az eset hírére azonnal *Margitára* utaztak.

* **Rabló cigánykaraván.** A cigányok Biharmegyében ismét vérszemet kaptak és elég gyakran hallatnak magukról. Most egy szervezett cigánykaravánt fogott el a csendőrség s ennek folytán a cigányokra egy egész sereg lopás derült ki. A cigányok elfogatásáról a következőket telefonálja kisszántói tudósítónk: *Kisszántó* községében *Singer Hermann* lakásának utca felőli ablakát feltörték és a lakásból 500 kor. értékű holmit vittek el. *Singerék* a lakás udvari részében voltak s így nem hallottak a betörők munkájából semmit. Ugyanezen éjjel *Márton Mór* kereskedő üzlethelyiségének ajtaját kezdtek feszegetni. A betörők nyolcan voltak. Munkájukban az éjjeli őrök megzavarták őket. Az éjjeli őrök kevesen voltak és nem is voltak felfegyverkezve, ezért nem is merték megközelelni a betörőket, hanem lármázni kezdtek és botjaikat forgatták. A betörők megjedve futásnak eredtek. Az éjjeli őrök felzavarták a csendőröket is, akik üldözöbe vették a két kocsin menekülő betörőket. Hosszas hajszá után egy kocsi utólérték a csendőrök. A kocsin 5 férfi, 5 nő és 12 gyermek volt. Az elfogottak kóbor cigányok. A másik kocsin *Szélta*lló lányában menekültek a többi cigányok. A csendőrök az elfogott cigányokat a nagyváradai ügyészségre szállították, az elmenekültek elfogatása iránt pedig a legszélesebb körű nyomozást indították meg.

* **Magyar daltársulat a korona kávéházban.** A nagy zsidóünnepnap megszüntével azaz hétfőn és minden este egy jól szervezett férfi- és nőitagokból álló daltársulat tartja előadásait. Naponta változatos műsor. Egész éjjel nyitva. Kezdeté este 9 és fél órakor. Belépti díj nincs. Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel *Klein Lajos*, kávé.

* **Tánciskola.** *Kovács Tivadar* balletmester a párisi táncműv. okl. tagja ez évben nov. 1-én nyitja meg táncintézetét a Zöldfaiszálloda nagytermében. Az idei szezonban rendkívül sok bájos ujdonság kerül oktatásra, azonkívül az egész konogratiai táncművészet és testesztetika. Külön gyermek csoportok, kiad és esti tanfolyamok, boston kurzusok. Védnökségek alatt álló csoportokhoz való beosztás iránt értekezhetni lakásomon *Schlauch-tér 2.* hol egyszersmind az összes kurzusokra már most lehet beiratkozni.

x **Náci bácsi mozija.** Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy sikerült egy elsőrendű Párisi mozgóképfélgéppel összeköttetésbe lépni. És így azon helyzetben vagyok, hogy vendégeimet a legjobb műsorral szórakoztassam. Kedvező időben az árnyas kerti helyiségben, kedvezőtlen időben a nagyteremben. fognak tartani minden nap az előadások. A n. é. közönség rendelkezésére állandóan friss csapolású *Dréher-sör*, tisztán kezelt borok, kittäinő konyha, figyelmes kiszolgálás. A műsor minden három napon teljesen új.

Legújabb őszi kalapok és férfi divat ujdonságok megérkeztek ROTH M. UTODÁNÁI.

* **Női-ruha kiállítás** van állandóan *Weber Testvérek* üzletben a Bémer-téren. A legújabb párisi modellek az őszi idényre már megérkeztek és az üzletben vételkényszer nélkül megtekinthetők. A cég mai hirdetésére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Bánkbán.
Szerda: Tatárjárás.
Csütörtök: Milliárdos kissasszony.
Péntek: Gépirókissasszony.
Szombat: Mókus.
Vasárnap délután: Biboros. Este: Görög-rabszolga.

A mókus.

Helyi szerző darabját mutatták be vasárnap a Szigligeti színházban. A bohózat a nyári szinkör számára készült s ott jobban megállta volna a helyét; minden esetre többet ér a Naf-talinnál s a nyári szinkör többi ujdonságainál. A francia bohózatírók szokásos recipéjére készült, átöltözéssel, félreértésekkel bőven ellátva. Kár, hogy a szerző a franciáknak csak a bonyolítását utánozza, nem egyszersmind a finom szellemességeit is. A papucs alatt nyögő férjnek a feleség elleni fáradozásai derűtséget fakasztottak a karzaton, de hiányzott belőlük az a bizonyos attikai szó. A mi >so< volt benne, az nagyon darabos és — olcsó.

Bátran elmaradhatott volna néhány ócska vicc (pl. az örvendező házaspár: a feleség akkor örül, ha eltalálja a tényérral az urát, a férj pedig akkor, ha sikerül kipakliznia a repülő tényért), elmaradhatott volna néhány izetlenség, mint a besz-besz- kuplé és néhány szellemtelen trágárság, pl. a mókus-kuplé, (a melyet panama-kuplé alakjában már jobban megírtak). Az effélében sincs sok szellem: szabadkőműves szivar. Hol itt a vicc? Ott, hogy a szivar gyálázatos rossz, nem is szíhatná más, csak egy kőműves a szabadban. Ebben legfeljebb az érdekelt szabadkőművesek találhatnak mulatni valót.

A szereplők régi ismerősök a francia bohózatokból. A hárpia anyós, a kikapós após, az ártatlanul csávába került ifjú férj, a mama haragja dacára is szerelmes menyecske, a mulatós kokatt, mind rég ismerősök. Eredeti csak az a gondolat, hogy az inas ruhájába belebukik a gazdája s a kikapós apót két inas is zavarja mulatozásában. Igen valószínűtlen tévedés, de a közönség nagy része mulatott rajta, tehát elfogadta.

A bonyolítás, ha rá is vall a francia bohózatokra, de rávall a szinpadra, annak titkaival ismerős íróra is. Kivétel a befejezés. Ez olyan fülénéi fogva előrántott bevégzés, a minőt gyakorlott írónak elkövetnie súlyos büntetés terhe alatt tilos, legfeljebb nyári szinkörben engedhető meg. Így bizony a darab megmarad a nyári szinkör színvonalán; de reményt nyújt, hogy a szerző, *Liptai Károly* fog még önállóbb utakon járni, jobb darabokat is írni, a melyeknek épp ilyen külső siker mellett lesz több belső értékük is. Az előtorduló kuplékhoz *Várady Aladár* karmester írt számos dallamos zenét.

Az előadás sikere *Sik Rezső*nek köszönhető. Ugy látszik, neki is íródott az egész bohózat. *Sik Rezső* csaknem folyton a szinpadon van. Hozzáfűződik minden bohóság. *Sik Rezső* pedig ki is használta szerepének minden apró árnyalatát. Sok tapsot kapott *Dió*st *Nusi* is a kikapós orteumdiva szerepében. *Gözon Gyula* inast játszott, de mester volt benne. *Pogány Janka* hárpia anyósa, *Dési* komikus maszkja sok derűtséget keltettek. *Tóth*

Etel, Bereghy, Hevesi Mariska, Hevesi Gusztó szintén mindent elkövettek a siker érdekében.

Közönség, a hosszú naphoz mérten, elég szép számmal.

Október hatodika a színházban. Ma este az aradi vértanúk emléknapján a Szigligeti-Színház is kegyelettel adózik a hősök emlékének. Ma Bánk Bán kerül színre új szereposztásban. Katona József e hatáttalan remekművét már jó ideje nem láttuk a nagyváradai színházban. Most új erők kezében vannak a nagyobb szerepek s az igazgatóság nagy gonddal készült a darab kiállítására.

TANÜGY.

A továbbképző tanfolyam államosítása.

A nagyváradai iparossegédek továbbképző tanfolyamának államosítását hajlandó a miniszter keresztülvinni s e célból elküldte Gaul Károlyt, a technológiai iparmúzeum igazgatóját Nagyváradra.

E tárgyban vasárnap az iparoktatási bizottság ülést tartott, a miniszteri kiküldött közbejöttével, Lukács Ödön tanácsnok vezetése alatt, amelyen az iparoktatási bizottság tagjai nagy számmal voltak jelen s a keresk. és iparkamara képviselőjében dr. Sarkadi Lajos titkár, az ipar-tanulmányi bizottság pedig Ováry Lajos al-elnök voltak jelen.

Az iparosok továbbképző tanfolyamát jelenleg a város tartja fenn s dacára az állami szubvenciónak, évenként 4700 koronát áldoz e célra a város.

Gaul Károly részletesen ismertette az államosítás feltételeit, amelyek mellett az keresztülvihető. A város adná a fűtést, világítást és a helyiséget, a többi szükségesekről az állam gondoskodik. A város az eddigi évi 4700 koronából, annuitásos kölcsön mellett megfelelő épületet emeltethetne az iparoktatás céljaira, mert erre már nagy szükség volna. Államosítás esetén a továbbképző tanfolyamra megmaradna az iparoktatási bizottság felügyeleti joga és így a város ingerenciája biztosítva lenne.

Szóba került a tanárok kinevezése, mire a miniszteri kiküldött kijelentette, hogy természetesen a tanfolyamhoz a Nagyváradon működő tanárok alkalmaztatnának, már csak azért is, mert a tanfolyamok csak hónapokig tartanak s így külön tanárokat ide nem nevezhetne ki az állam.

Ezután ismertette a kiküldött a tanfolyamok beosztását. Az elméleti rész mellett gyakorlati, praktikus oktatást is nyernének a hallgatók.

A tanfolyamon a segédeken kívül mesterek is résztvennének. A tanítás két részre osztatnék: 1. életismeretek, 2. a mesterségbe vágó praktikus ismeretek. Minden iparszakra külön tanfolyamok lennének. A tanítási időt úgy állapítanák meg, hogy az oktatást könnyen látothassák.

Az államosított tanfolyamot később mint műhelyek berendezésével kifejlesztik, hogy az érdekeltek hozzájuthassanak minden szakismerethez.

Az iparoktatási bizottság a miniszteri kiküldött által kifejtett proposíciókat elfogadta s javasolja a városi tanácsnak, hogy a törvényhatóság lépjen a kormányval érintkezésbe az államosítás iránt.

Ha ez megtörténik s eredménnyel jár a tanfolyamot még ez évben megnyitják.

MULATSÁG.

A Legényegylet szüreti mulatsága. A Nagyváradai Katolikus Legény-Egylet fejlődése nem mai dolog. Még sem látott évek óta annyi vendéget, mint a vasárnapi szüreti estélyen. Párját ritkító nagy terme telve volt zsúfolásig ülő közönséggel, melynek szebbnél szebb soraiból villogó szemek várták az estélyi program kezdetét.

Volt is taps, mikor Galló Lajos mint Göre Gábor szűrősen megjelent a pódiumon, hogy elmondja egyik színházi élményét. Nem kisebb hatással járt Schwarz Erzsike és Fapp László dialogja, kik ugyancsak megnevetették hallgatóikat egy ifjú párnak a mézes hetekben lefolyt összezdülésével, mely természetesen annál édesebb béküléssel végződött. E két program-szám között az egyesület dalárdája tartott méltán számot az elismerésre egy tréfás négyzólamu darabban, melynek fáradalma és babérja első sorban Huszár László karvezetőt illeti.

A szép estének voltak szépen jövevény is. Igy feltűntek: Tilscher Gyula 3 kor., Vidovich Béla, Gauruder Iaurusz, Mikes Odön és Gally Sándor 2—2 koronát, Lőrincz Lajos, Merza Kálmán, Dobozy János, N. N., Bencs János, Mikes Ferenc és N. N. 1—1 koronát, végül N. N. és Szűcs Józsefné 40—40 fillért. Az egyesület ezuton nyújt nyilvános nyugtázás mellett hálás köszönetet szives pártolónak!

Ügyességükkel szereztek maguk iránt elismerést és köszönetet azok, kik az estélyt szőlő árusítással tették kedvesse, névszerint Kudar Mariska, Nemes Juliska, Nagy Juliska, Bartha Piroška, Bereczky Rózsika és Scharcz Erzsike.

Sok ilyen estét a legényegyletnek s közönsége el nem hagyja soha!

ÁVIRATOK.

Bosznia annektálása.

Bécs, október 5. Ferenc József király levelének átnyújtása Fallières elnök-nél nem egyedülálló lépés, mert még a tegnapi nap folyamán Szögyény Marich László Berlinbe, gróf Berchtold Pétervárra, gróf Lützow pedig Rómába utazott, hogy azoknál az udvaroknál, melyeknél akkreditálva vannak, a király egyforma szövegű kéziratát nyujtsák át. Azt hiszik, hogy a delegáció megnyitásának a napján ünnepélyes módon fogják Bosznia és Hercegovina a monarchiához való államjogi viszonyának megváltoztatását proklamálni, amit azonban a berlini szerződés keretében mondanak ki.

A szegedi egyetem.

Budapest, okt. 5. A király előtt ma küldöttség járt Szegedről az egyetem ügyében. A küldöttséget dr. Lázár György vezette. A király a küldöttségtől átvette a memorandumot s kegyesen bucsuzott a küldöttségtől.

Pánik a zsinagógában.

Máramarosziget, október 5. Az itteni zsinagógában a hosszunap alkalmából mintegy 3000 zsidó jelent meg. A zsidók közül egyszerre többen kezdtek kiabálni:

— Tűz van! Tűz van!

Oriási pánik tört erre ki s a zsidók egy-

mást taposva tódultak a kijáratok felé. Pár pillanat alatt üres lett a zsinagóga csak a letaposott emberek maradtak a földön. A menekülő tömeg 4 gyermeket agyontaposott. A gyermekek meghaltak. Később kiderült, hogy nem is volt tűz.

NYILTTÉR.

Az őszi ujdonságok már megérkeztek!!

Férfi kalapok, ingek, nyakkendők, és zsebkendők különlegességek, női berliner, gyapju és selyem kendők, és escharpok. — Schroll féle sifonok és vásznak, paplanok mesés olcsó árakban! Szabó kellékek, bélés árak!

Kézimunkák és minden hozzávalók !! FELTÜNŐ OLCSÓ ARAK !!

KLEPFER ALBERT

— FÉRFI ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN. —

Nagyvárad, Teleky-utca 28 szám.

TELEFON 708.

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, okt. 5.	
Oszták hitelrészvény	681.25
Magyar hitelrészvény	748.—
Leszámitoló bank	743.50
Rimamurányi	561.50
Oszták-m. államvasuti részv.	692.25
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	262.—

A gabonatőzsde határidői

— Délután 4 órakor. —

Budapest, okt. 5.	
Buza május 50 kilogrammonként	11.50
Buza okt.	10.58
Rozs okt.	8.96
Zab májusra	—
Zab okt.	7.04
Tengeri máj. 1908.	6.35
Tengeri jul.	6.62

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. okt. 5.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	93.50
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	94.50
Magyar nyerevény sorsjegy kölcsön	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	145.—
Oszták járadék papirban	97.25
Oszták járadék ezüstben	93.—
Oszták járadék aranyban	116.50
Oszták korona járadék	97.50
1860. oszt. államsorsjegyek	150.25
Oszták magyar bankrészvény	1750.—
Magyar hitelbank-részvény	748.—
Oszták hitelbank-részvény	631.50
Magyar hitelrészvény	682.50
London vista	240.—
Páris vista	95.50
20 márkás arany	23.51
20 frankos (Napoleon) —	19.09
Német birodalmi márka	117.32

A szerkesztésért felelős
Dr. VUOSKIOS GYULA.

K É S Z I T :

Mindennemű vasszerkezeteket, vashidakat, vasszerkezetű víztornyokat, víztartályokat, — csigalépcsőzetet, üvegtetőket, vasablakokat, modern vasrácszatokat, különleges takaréktűzhelyeket.

Géperőre berendezett vasszerkezet, épület, műlakatos, sajtoló és csavargyártó telep

HRAZDIL EMIL Nagyvárad, Rózsa-u. = Sajat-ház. =

Mindennemű lakatos árukban nagy raktár. Vidéki szállításokra berendezkedve. — Tanulók felvételnek.

K É S Z I T :

M. kir. szab. ablak szellőztetőt, szab. önműködő ajtócsukót. Padlásvilágító és szellőztetőket. Fa és acélredőnyöket napellenzőket, vas és réz portálékat, mindennemű lakatos áruk gyártója.

ÉRTESETÉS.**Legolcsóbb bevásárlási forrás**

rőfős és divatáru-cikkekben
— Kossuth-utca elején —

Pollák Zsigmond

divatáruházában van, hol a **tulhalmozott nagy raktár** kissebbitése végett minden itt fel nem sorolható cikkek **meglepő olcsó árban lesz árusítva.** — Tisztelettel

POLLÁK ZSIGMOND

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében **1 koronás** szövetkezetet alakít.

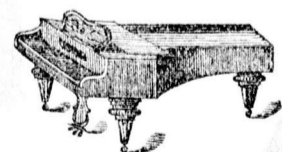
»Közgazdasági Koronás Takarékok és Hitel szövetkezet« címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási ivenek eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszédését minden helybeli szövetkezeti-taglakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszédő, szolgálja eszközli. A vidéki szövetkezeti tagok befizeléseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Közgazdasági Bank R.-T.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktáramban nagy választékban vannak 252.

ZONGORÁK
és
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre ugy-szintén

havi bérletre igen olcsó árban számítva. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.**ELADÓ BUTOROK****A ZÖLDFÁ SZÁLLÓ**

emeleti helyiségeiben e hó 6-án vagyis kedd délutántól kezdődőleg számos szoba berendezés kávéházi és vendéglői butorok, edények stb. kerülnek darabonként is eladásra, amit a venni szándékozókknak ezennel tudomásul adunk.

Szüretre

tűzijátékok, raketták és göröglüz nagy- () ban és kicsinyben kaphatók. ()

BORNYOMÓ ZSÁKOK

és ürmöshöz való szerek.

Továbbá ajánlom mindennemű faj-kávéimat úgy nyersen, mint pörköltve. A nap bármely szakában friss pörkölés, továbbá a marokkói császárságból darált kávémat kilónként **1 frt. 68 kr.**-ért. Friss idei főzelékek s déli gyümölcsök s a mai naptól Kugler (Gebraud) mignon süteményei, csukokái, csokoládé és teakenyerei kaphatók : : :

KÁDÁR JANOS fűszer és csemege üzletében.

Kossuth-utca 5.

ezipők.

MOSKOVITS

Legjobbak

Gőzmosóda vegytisztítógyár

— Nagyvárad, Gilányi-utca. —

Mos, vasal s vegyileg tisztít

Mindennemű fehérneműek mosását a legnagyobb pontossággal eszközöljük. — A vegyi tisztítóknban női és férfi-ruhák, blousok, függönyök, szőnyegek a legszakoszerűbben lesznek elkészítve.

A ruhák el- és hazaszállítását saját

— kocsijainkkal eszközöljük. —

Vidéki és városi telefon szám 398.

10,000 darab kitűnő minőségű

≡ téglá eladó. ≡

:: **Cim a kiadóhivatalban.** ::

Tenyész sertés eladás.

A báró Königswarter-féle kiállításokon többször első díjjal kitüntetett **mangalica-sertés állomány 160 drb 2-3 hasas koca 30 drb 1¹/₂-éves tenyészkan**

eladó.

Ugyanott iskolázott kiváló szép növésű 180—220 centiméter magas

■ lucz fenyők ■

kaphatók. Ara helyben földtöműbel kiasva 100 drb.-nál á 1 kor. 1000 drb.-nál á 90 fillér. Csomagolva vasuti állomáshoz szállítva 20 fillérrel több

Kisszántói uradalom
— u. p. Bors Biharm. —

Megérkeztek az összes őszi és téli újdonságok

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházába,

minden cikkben, őszi és téli modell-felöltők, angol és skót kostüm-szövetek, blouse-selymek, szörme-collior blouseok és szoknyák igen nagy választékban és rendkívül jutányos árban árusítatnak.

== A lelegegánsabb és legjobb kivitelű ==

angol kosztümök, francia ruhák, őszi és téli

peluche és szörme felöltők, ez évben ismét megnagyobbított saját mütermeimben szintén rendkívül jutányos árban vállaltatnak el. Müvezető főszabász: BÖHM. J. ur, az ÁRVAY JÁNOS és TSA budapesti cs. és kir. udvari szállító cég volt főszabásza.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.

STERN JAKAB

első nagyváradai villanyerőberendezett réz és harang-öntődéje, épület díszbádós, és vízvezeték felszerelő.
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.
Városi és vidéki telefon 194.

Készít ércárut, gépfelszereléseket, fém és sárgaréz, nyersöntvények, bárminemű csen-

gők, harangok, szivattyúk, fecskendők, víz- és gőz-vezetékekhez szükségeltető sárgaréz és fémmunkákat, mindennemű épület- és létesítményes munkákat, vízvezetési berendezéseket. Saját találmányu és a m. kir. József-műegyetem által engedélyezett ACETYLEN fejlesztő készülékeimmel felszerelve városok, kastélyok, szállodák, vendéglők és magánlakásokat. Költségvetést bármely szakra díjmentesen eszközölk.

Kész gyászruhák
:: raktáron. ::

Női kosztümök és
:: blousok. ::

Wéber Testvérek

■ kész női és gyermek ruha áruhaza Nagyváradon. ■

==== Rákóczi-ut Bémer-tér sarkán. ====

Nagyvárad és Biharmegye legnagyobb kész női és gyermekruha áruhaza Wéber Testvérek.

NAGY VÁLASZTÉK!

Kész leányka ruhák és kabátkák, kész női pongyolák, aljak és fehérműek olcsó bevásárlási forrás. =====

TELEFON 684.

Wéber Testvérek
Bémer-tér.

Megrendelések 2 nap
- alatt készülnek. -

Mérték utáni megren-
delések elfogadtatnak.

